

במטבשותה הכבושה

לבחורים — ביקור

זאפור והחשוף, ללא חתימת ירך כל-שהי, משאר הכהרים הערביים בשומרון באיזור החרלי. אולם בהכנסה לחדרים זנימה המצאה בהם "מל' טוב": מרבדים, שטיחים ואלוניות בגדרים מודרניים וככלים אכילים שונים, מלאת הרסינה דקה ווכור בית קירה. כמעט בכל בית מצא באחת הפינות מצרכי מזון, שקי קפה וסוכר וכו' יצא באלה מארכיס ראשוניים.

בחברת האחראי האורתוי במקום, איש וכדון יעקב, סיירנו בססר. הצענו לחדרים שלחוותיהם שתוחות לרווחה ועל רצפתיהם הם מוגולות עלימות-ערימות של בגדים וקישוטי בית. ומעניין: בכל בית אגור מלח אנגלי. הבחורים אמרים שהז מרוב אהבה למיטיביהם ומדרכיהם הבריטיים. עליינו במדרגות לבית הקפה. ששלפלפו עומדים גם עתה ליד הקירות ואך המדרפים דיקים. נרגילה בודדת נשענה כמבושת אל הקיר. משומם מה קראו הבחורים לבית צאן רמו". בחניות המכולות, ומס' כפה זה רם'ן לא מועט כלל, עוד מוגולים על הדילפקים כרטיסי המזון של תושבי הבית. ליד בית המועצה המקומית מוגולים נליונות נייר רשמי של המועצה וסמן לה "דייג שלו דגים בראשת". מי שהוא אעיר: אנשי המועצה היו מיטיבים לעשות אילו קבעו כסמל את המברית, זה היה: בין יותר ומאתים יומר, במחוז הבטים של אורך חוף המפרץ, שמיינו רוגעים רשות ומכמורות. באחד החדרים, ששימש נראת ספריה, ערים ספירים באנגלי בערבית. אין לדעת מי קרא בכרך מבידי חיים זה את "מחול השירה האנגלית" או את "עיקרי תורתם של ספרנסר". האם היה רידים האנגלים או מורי התורה האנגליגניים שבאו להדריכם בתורת ההרשות ברחובות הכהר עסוקים בחורים ברכיוות הבהמות בחצרות. וחילאים עוז עסוקים באיסוף תחמושת שרשדה פה ושם. כל-באים שטוטי זנב מתרוצצים ברחובות, מרתק רחמים ונפלו לכל עובר ושב. נתזחמו, לצד הכהר מודקרים הקיימות החומיים כהים על אותו בנין שספג בלבנו חלים על תעשייה — פיתוח ייצור הזכוכית בא-רע"ישראל.

איש "הכשרה היישוב" — גאנח: אילו דיב' זנגוף היה חי! ומר אורדונסון (אגב: בעל בית בטנטורה) שנלוה אלינו אחר כך במכוניתו השמייע דברי קטרוג קשים על חברת פיק"א ומונולית, כשהזכרנו את בית החירות לזכוכית. הוא הזכיר מעלים ידר עים ושאים ידועים של החברה, שבעתים ים של פקידים מתהרים ואטומי לב חז' ניחו דברים וחותמיצו הודמנויות יקרות. הוא מעלה זכרונות, ("הם אתי בכתובים") ומסתמן על תעוזות. (חוכל לחיצן בהם לשחרצתה). והחבר הבלתי החסן מקיר סריה מגענע בראשו. הדרברים ידועים הרי טב לאנשי הסביבה. על גבם חשו החורה שיט. ופיק"א היה פיק"א מאן, לא נשכח תהה. עוד לא נשכחנה.

בצאתנו את הכהר ראיינו סוס עומד בלי נוע ליד השוקת הריקה במבואות הכהר. הבחורים. נאמר לי, מגרשים אותו למקום הריכוז והוא חור מדי פעם כמתיצב על משמרתו.

עלינו במעלה הכהר לקבוצת "מעין" ומאזורינו האפריה טנטורה הכבושה למ-רגלות המפרץ הכחול. על פסי הרכבת למ-טה דהירה הרכבת העברית מהיפה לחדרה וצפחה ממושבות. מה צפירות צפואר רכבת עברית בדרכי השומרון העברי?

ש. שחורי

— מה אתם מחליטים חברה? "בעזה" מרגנגולות לאירועה הערב אל משחו אחר? — שאל הטעה של כיתה חילימ, שעכבר מה באחד הבחרים שעלה שפת הים. הבחורים רים, עיריות ושותפותם, חיטיבו את לבם או' תה שעה בגבינה כבשים מלוחה ובמטען מים אחרים. אחד מהם, צבר כספי ששפטו רק מתחילה לסתול כלפי מעלה, שידלני לטעום מגבינה משובחת זו, הנשמרת בצד לוחיות כרטणיות כמעט בכל באי הכהר. הטעה נמוריה הקומה והעגלול בעל חמיפת רחבות, החובש כובע מלוחים עגול צנכל לכובע הטבחים, האין לכבוד האורתויים כפה שחור וטעים. חן המקום על ישבי. הודיעו לטבח הוריון. הבחורים הצעו מסביבו ושאלות השאלות בפי כולן: מה חדש בחזيمة ירושלים? שרוויים הם אז כל עתון ובלוי מקלט רדי. "מנותקים" מט העולם. לפרקם מגיע עתון, אך החדרות הון כבר מישנות, על כן הם משתוקקים לראות אדם חדש, ציבילי, שיטר.

בשעה בוקר יצאו בכיביש השומרון. עברנו ביעף, לצדה של דרך ולפניו הכהר ביש החיפני, בלשונם של הנגנים. החנוצה עריה ורבה, תחנת מרוגע סואנת. בחורים נסבכים נסבכים וויצוים, טעומים משקה קר ומטלקים במכוניותיהם. צעירים מזוקנים ישבים להם בנחת על מיזי לימון שלחתם. מופשים ומבדלים מהאורחים הממלאים את צרי המזון ומרפסתו. בכיביש תנוועה בלתי סוטקת. אך גם הנגנים האורתויים, שאקדוחיהם "מטיני" לים" מסביב לחגורותיהם אינם מחבטלים כלל בפני הבחורים המזוקנים. הם הנח' גים האורתויים מובילים אספה לאי הנטה מכוניות כבדה מוביל קומביין לאי שם. הקומביין עומד לרוחב המכוניות וברם למ את החנוצה המהירה. הנה הוא הווע מקומו על ידי אחת המכוניות האוצאות וכבר מתקלים נגנים ושוליות והגמים. מיעצים עצות איך ומה וכל אחד מהם מודزا תחובלה נאה מחברותה.

ازה לנו הדרך. בהגנו רב-סמל לשעבר בחיל התעופה הבריטי, שוכח לפרקם את נילת של מכוניות מובקה. לאנו כרמי וכרון יעקב. למרבה ההפתעה ערבים עובי דים בהם. מסורת היא, שכוחה יפה אף בימי מלחת דמים. "אליה הם ערבים טור ביט מכך שנכנעו וחוסים מעחהavel בצל דגל ישראל" —حسب לי אחר כך מר אהרונסון מזכרון יעקב. הוא סבור אפילו כי כל הפוועלים העربים האלה הם חבריהם בברית פועלי א"י, "כמעט מפאיניקים" —נו, והכל אתי שפיר... מבין שיטים וא"ר בנימ מנצח אלינו מלמעלה בוצח "מעין" הצעריה והנה ברכיוות הרגים של הקבוצה, המכחלות מאחורי האקליפטוסים במערב למטה. ליד הכהר דיס המתר פק על מדיניות השלוות של הכרמל. נתנו מערבה לעבר טנטורה הכבושה ע"י חילו ישראל. לצד הדרך ממורד הכביש עוד מיר בתיקון מצרה ונשים ערביות קוצרות. הן מסתכלות בנו במבט קאה ואדי, או רם אחד מהן גערה עיריה, לטשה עליינו עיניים לוחמות שעדי שדים היצנו מתרן. כמו כן, לצד הדרך ממורד הכביש דילול על כלונס ניר עם כתובת רטוות צלב-בוקל: "זהירות, צלפים!" אולם הצל פים שהטרידו את החנוצה מההרים שמלל כפר דיס אינט כבר. גורשו על ידי חברו ישראל. אמיצים, כאחיהם הבחורים שרוביהם הם ופניהם מציצים מתחם המשורין מירלה א', המטייל לו בגחת בדרכו, והבחורים מהיכים אלינו ומזריכים אותנו לשלום.

משילו מבורך ופורה מולד לטעסורה. משני צקי הדרך שדרות קמה, גבולה כקו' מת איש: שטחי ירקות-בעל נמשכים הר-חק-הרחק עד לגבולות אדמתיהם. של הזרים וקברניטים וקובוצת "מעין". המפקח החקלאי ממשדי המחוון בונתנית, שבא עם חבר עובדים מטעם משרד הפיקוח על רכוש האובי להעיר את היבול, יוקד כלו ומתר פועל: ארמה משובחת והיבול מצוין. כמו אתה וחמשים קילוגרם חיטה לדונאים! המורה דד מזכרון יעקב, איש "הכשרה היישוב", מחשב חישובים כמה קיבוצים אפשר לify שב על 15 אלף הדודנא המשובחים של יוחורה.

במבואות הכהר מאהורי צוקי סלעים אדירים, עצרונו הוקפים שצצו אירמות, לאחר בדיקת הרשונות הורשינו לעלות במעלה הגבעה אל בנין ביה"ס המוצק והמורוח, שהבריטים הקימו בכספי היזר זים בשבייל ילדי הכהר העשיר הוה, המציג ציין באדרמותיו ובמפרציו הנגות, שישמש אעגן מצוין לעסקין הברחת, אורחית וצבר איתת...

חדרי כל שבע הכיתות הפכו חדרי שנייה. מנוחה מרווחים לבחורים ולבוחרות, ואנו נמצא מקום מרוחות למטבח. ליד הברון שופפת אחת הבנות כלים. בחדר המפקח גוא חדר המולרים לשעבר, משוחח המפקח של חיל הצבה, בחור חמיר, בטלפון עם כסיסו. בחורים ננסים, מוסרים הדרות, אקבלים הוראות ומטלקים בשקט כלעות שבאו. בחורים ננסים וויצוים. מתייעצים גם המפקח, גנראת חבר אחד המשקיט, גזקושים בקשנות, טובעים הוראות והכל אסחדר בשקט, בלי רעש, כמעט בלחש. חתובות עינויות, אקדורות והחלטיות, אך גkol מתחזקתו וחשוד על אורחות.

בין ערמות זבל, שנערכו לצד הדרך ריחות של רקבון העולים מפנות מרוחקות, ("החברה") מוצאים עוד גוויות של גרוגים ערבים שנתקעו בין שיחים וקורניים. בכנסנו לרוחותינו המעמוקים והכבדים של הכהר, שבתי האבן שלו (ויש מהם בני קומותים) מטלים כל כבב ואפר דוורי. העושר והאמירות מבצתים כאן מכל פינה. אמן איז הכהר הזה שונה בפראהו